

ISSN 0803-8953

**TILFELDIG
GANG**

Nr. 1, årgang 28
Januar 2011

Utgitt av Norsk Statistisk Forening

INNHold

	Side
Fra lederen, <i>Magne Aarset</i>	3
Fra redaksjonen, <i>Geir Storvik</i>	4
Stipendiatpresentasjon	
Erik Vanem, UiO, ...	5
Møter og konferanser	
Third Trondheim Symposium in Statistics, <i>Mette Langaas</i>	7
International Society for Clinical Biostatistics, <i>Geir Egil Eide</i>	9
XXVth International Biometric Conference, <i>Sven Ove Samuelsen</i>	10
Nordisk statistikermøte i København, <i>Johan Heldal og Magnar Lillegård</i>	11
Det 16. Norske Statiskermøtet NSF2011	13
Planlagte møter i Norge	14
Scandinavian Journal of Statistics	
Innholdsfortegnelse volum 37, nummer 4	15
Puslerispalten	
Løsning av pusleri nr. 30, <i>Jostein Lillestøl</i>	16
Pusleri nr. 31, <i>Jostein Lillestøl</i>	16
Fra lokalforeningene	
Årsmøte i Statistisk Forening i Bergen, <i>Anne Marie Fenstad</i>	18
Temakveld i Statistisk Forening i Oslo, <i>Ingunn Fride Tvette</i>	19
Meldinger	
Nytt fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	20
Nytt fra Universitetet for miljø og biovitenskap	21
Nytt fra Universitetet i Oslo, Avd. C	22
Nytt fra Universitetet i Bergen	23
Årskontingent Norsk Statistisk Forening 2011	24

Godt nyttår, alle sammen!

Som tidligere nevnt kan vi nå gratulere hverandre med at vår forening i år er 75 år. (Foreningen ble konstituert 28. april 1936. Se også vår hjemmeside.) 75 år er kanskje ikke så mye å skryte av for en organisasjon i dag, men en viss tid har jo foreningen eksistert. Men kanskje burde en forening som representerer et så viktig fag som sannsynlighetsregning og statistikk både vært eldre (men det er det jo vanskelig å gjøre noe med), mer synlig og kanskje også mer betydningsfull enn vi faktisk er?

Jeg mottar riktignok jevnt og trutt noen få telefoner fra forskjellige media (mest nettaviser, men også noen ”spesielt interesserte”) når et eller annet Lotto-tall er ”i slaget” eller når Værdalen har fått en ny Lotto-millionær. Men skal tro om ikke Drillo av mange anses som den mest berømte, og kanskje også mest betydningsfulle, statistiker i Norge?

For se hva de bl.a. skriver i USA (Geir Eide gjorde meg nettopp oppmerksom på et nytt lovforslag (http://www.amstat.org/outreach/pdfs/STAT_ACT2010.pdf) vedrørende undervisning i statistikk):

“The Congress finds the following:

- (1) Statistical literacy, the understanding and use of the language and tools of statistics, is vital for United States citizens in an era of intense global competition and growing reliance on data, because of a statistically literate individual’s ability to —
 - (A) ask and evaluate critical questions about the design of a study and the appropriateness of the conclusions drawn from a study;
 - (B) distinguish arguments based on data and evidence from arguments based on anecdotes;
 - (C) recognize and interpret different representations of data in context; and
 - (D) formulate questions that can be addressed with data, collect and organize relevant data, and draw appropriate statistical conclusions.
- (2) Statistical literacy is essential for both effective citizenship and personal well-being because of the everyday need to —
 - (A) interpret and synthesize data displays and summaries, such as polls, surveys, and study outcomes; and
 - (B) critically evaluate claims based on data —
 - (i) as a consumer of the news media;
 - (ii) in making medical decisions; and
 - (iii) in making financial decisions, such as decisions related to a mortgage or a car repair.
- (3) Statistics provides tools for describing variability and uncertainty to support making informed decisions, both large and small. A foundation in statistical thinking helps individuals to evaluate risks and weigh the likelihood of various outcomes.”

Dette er en sak vi vil forfølge, men det er kanskje ikke så lett lære alle detaljene i vårt ellers så spennende og anvendelige fag. Det er et tankekors at de gamle grekere gjorde fantastiske oppdagelser i så godt som alt som hadde med naturvitenskap å gjøre, men statistikk fikk de aldri taket på. Det var først rundt 1400-tallet og kanskje spesielt på 1600-tallet at dette faget fikk vind i seilene. (Og kanskje en viktig grunn var at da var det lettvinde penger å tjene?)

Jeg håper imidlertid mange vil tenke store og strategiske tanker angående foreningen vår fram mot årskonferansen og årsmøtet i sommer. (Se senere i bladet.) Synes dere det er nye tiltak som bør iverksettes for at vi, innenfor foreningens vedtekter, skal kunne nå våre mål? Og bør vi bli mer synlige og betydningsfulle?

Magne

Fra redaksjonen

Godt nytt år!

Planen var egentlig å ha ferdig et julenummer, men desember ble for hektisk slik at det ble et nyttårsnummer istedet. I dette nummeret har vi ønsket å også innkludere lokalforeningene mer aktivt ved at de er blitt invitert til å skrive litt om aktivitetene som skjer ute i distriktene. Trondheims bidrag er denne gang sortert under «Møter og konferanser» ved et referat fra deres nå tradisjonelle Selbu-møte, mens de øvrige lokalbidrag har fått sin egen plass i bladet.

Av andre ting i dette nummeret nevner vi spesielt linken til en statistical rap laget av Ås-miljøet (se under «Nytt fra UMB»). Vi tar gjerne imot tips om andre lignende bidrag.

Jeg minner ellers på at TG også finnes på nett – <http://www.math.uio.no/nsf/> .
Og husk å sende dine bidrag til Geir Storviks mailadresse geirs@math.uio.no !
Neste nummer av TG vil kome utpå vårparten, frist for innsending blir 15. april 2011.

Geir Storvik

Stipendiatpresentasjon: Erik Vanem

Statistics group, Department of Mathematics, University of Oslo, Oslo

Title of thesis: Statistical modelling and simulation of extreme waves with climate change predictions

Planned disputation: December 2012

Supervisor: Arne Bang Huseby (UiO)

Co-supervisors: Bent Natvig (UiO), Elzbieta Bitner-Gregersen (DNV)

Having received my Master's degree (at that time called *candidatus scientiarum* or just Cand. Scient. in short) from the University of Oslo in theoretical physics in 1996, I stayed away from Academia for 13 years before commencing my PhD-studies in statistics in 2009. During that time, I have had different positions for various companies: as a physics teacher for Oslo University College, as research assistant for FFI, working with offshore seismic acquisition for PGS reservoir, as a researcher for Telenor and for the last 6 years as a research scientist for DNV, working on different aspects of maritime safety and risk analysis. Having worked with risk analysis for many years, but with no formal education in neither statistics or risk, I wanted to investigate the opportunity of pursuing a PhD in risk analysis/statistics (my only previous course in statistics was ST001 from 1993!). I contacted Arne who was very enthusiastic about the idea. He managed to get financial support for my PhD project and together with Elzbeita, a senior researcher at Det Norske Veritas, we discussed several different topics before deciding to focus on statistical modelling of wave climate with a particular focus on the long-term effects of climate change. We also got Bent on board as co-supervisor, and beginning of 2009 I had already been accepted and was ready to start life as a PhD-student.

The wave climate is very important for maritime safety and bad weather is one of the major causes of ship losses. Hence, it is important to take extreme sea state conditions into account in the design of ships and other marine structures, and also in various applications of maritime risk analysis, with due regard to the uncertainties involved. Current safety regulations and design standards are based on meteorological data for the last 50+ years. However, ships and other marine structures have lifetimes of several decades (typically 20-30 years for ships and 50-100 years for offshore installations), and ideally, the wave climate several decades into the future should be taken into account.

Recently, there have been increasingly strong evidence for climate change, and it is deemed very likely that frequencies and intensities of extreme weather will increase in the future (according to the IPCC). One can therefore no longer assume that historic metocean data is a valid representation of the operational environment throughout the lifetime of ships and marine structures, and there is a need to consider future projections in order to take into account possible effects on the wave climate of climate change. In other words, there is a need for time-dependent statistical models that can take the long-term trends in integrated wave parameters into account and also adequately model the uncertainties involved.

My PhD project aims at developing such time-dependent statistical models related to the wave climate, most notably for the significant wave height. So far, a thorough literature review have been carried out that has already been published, and a Bayesian Hierarchical Space-Time model has been developed for an area in the North Atlantic. Further work on extending this model is underway, and the idea is to base projections of future wave climate on regression with projections of future meteorological parameters such as sea level pressure or wind fields.

In addition to the work with my PhD project, I feel privileged to be able to learn from the best and follow the various courses that are taught here at the University of Oslo. The group has been very

helpful in adapting my teaching responsibilities in such a way that I have been able to teach those undergraduate courses in statistics I need for my own sake in addition to the courses that is part of my PhD curriculum. I have learned a lot already and look forward to further deepen my understanding in statistics and risk in the months to come. I have also been given the opportunity to attend various conferences and present my work and receive input from fellow researchers from all over the world. Overall, I find the people here very supportive and encouraging and the working environment excellent. I am truly thankful for all the support and guidance I have received from my supervisors and the other academic and administrative staff here at the University, and from my fellow students.

When not at the university, I am still involved in some research projects at DNV on an hourly basis. At home I have a wife and two kids - Oliver (4) and Amanda (2) – which keeps me busy most hours of the day, and in my spare time I am a passionate *aikidoka*, running a *dojo* in Oslo since 2003.

Illustration 1: Ocean waves - the topic of my PhD project, and relevant to the safety of ships and other marine structures

P.S: Jeg vet ikke hvem som har rettigheter til dette bildet, og det må antakelig sjekkes ut. Jeg fant det på denne hjemmesiden: <http://onkayaks.squarespace.com/journal/2008/3/26/wednesday-march-26th-2008-mt-stolt-surf.html> Kanskje redaksjonen sitter på andre bølge-bilder eller har mulighet til å skaffe seg rettigheter til å bruke dette – jeg synes det var litt tøft.

Third Trondheim Symposium in Statistics

«Third Trondheim Symposium in Statistics» ble arrangert 15.- 16. oktober 2010 ved Selbusjøen Hotell & Gjestegård. Som navnet tilsier, så er dette nå tredje gang symposiet blir arrangert. Som tidligere år, så bestod arrangementskomitéen av professor Håvard Rue og postdoc Sara Martino. Midler til arrangementet kom fra Forskningsrådet («småforsk»).

På programmet stod fem inspirerende foredrag med dyktige forskere fra inn- og utland. Det faglige programmet (se neste side) startet fredag ettermiddag med to foredrag, og så ble det servert middag med forrett og dessert, mens den statistiske praten gikk livlig. Kvelden fortsatte med passiar i baren, med mulighet for å knytte nye samarbeidsrelasjoner. Lørdag formiddag fortsatte det faglige programmet med tre foredrag, og symposiet ble avsluttet med lunsjservering.

Totalt deltok det 40 statistikere på seminaret, fra Australia, Brasil, England, Frankrike, India, Irland, Iran, Italia, Kina, Nederland, Norge, Sverige og Tyskland.

De fem inviterte foredragsholderne poserer foran Selbusjøen Hotell og Gjestegård

Arrangementet var interessant og lærerikt – og på vegne av alle som deltok vil jeg rette en stor takk til arrangementskomitéen. Jeg krysser fingrene for at jeg i 2011 får bli mulighet til å delta på «Fourth Trondheim Symposium in Statistics».

PROGRAM:

«Making and Evaluating Point Forecasts»

Tilmann Gneiting
Heidelberg University

«Managing Uncertainty in Complex Models»

Peter Challenor
National Oceanography Centre, UK

«Comparing predictors in a training-testing setting»

Mark van de Wiel
Dep. of Epidemiology & Biostatistics and Dep. of Mathematics
VU University medical center and VU university, Amsterdam, Nederland

«Forensic genetics and statistics»

Thore Egeland
Institute of Forensic Medicine, University of Oslo

«Spatio-temporal point process modelling with applications in population ecology»

Janine Illian
School of Mathematics and Statistics, University of St Andrews, Scotland

På vegne av deltakerne
Mette Langaas

Stabil norsk deltakelse ved møtene til International Society for Clinical Biostatistics.

31th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics ble arrangert i Montpellier 29.august-1.september 2010 med god deltakelse av norske biostatistikere. Av de ca. 480 deltakerne var der 11 fra Norge hvorav flere hadde postere og deltok på kurs og komitemøter. Kveldene ble benyttet til hyggelig faglig-sosialt samvær og på bildet sees Marit Fallet (Petters kone), Are Hugo Pripp, Morten W. Fagerland, Leiv Sandvik, Jan Terje Kvaløy (poster), Jörg Aßmus, Kathrine Frey Frøslie (poster), Stian Lydersen, Petter Mowinckel, og Bjørn Straume (fraværende ved bildet var Milada Cvancarova Småstuen (poster)). Legg merke til den signifikant plasserte lille P-en i bakgrunnen. Programmet finnes på <http://www.iscb2010.info/>. De årlige møtene er blitt et viktig treffpunkt for statistikerne i medisin og helsefag og blir i 2011 arrangert i Ottawa (http://www.iscb2011.info/00-welcome_e.shtml), og i 2012 i Bergen, Norge der en programkomitè ledet av Odd Aalen og en organisasjonskomitè ledet av undertegnede er i full sving. Sett av de nye datoene 19.-23.august 2012!

Geir Egil Eide, biostatistiker,
Kompetansesenter for klinisk forskning, Helse Vest RHF,
Haukeland universitetssykehus, Bergen.

Fotograf: Geir E. Eide

XXVth International Biometric Conference
i Florianopolis, Brasil, 5-10 desember 2010

Konferansen ble avholdt på Federal University of Santa Catarina i delstaten Santa Catarinas hovedstad Florianopolis som ligger på den naturskjønne og frodige øya Santa Catarina (helt greit om du er litt forvirret) med forkurs søndag 5 og konferanse 6-10 desember. Det var inviterte sesjoner bl.a. om longitudinale data, økologi, genomiske data, relativ survival og intervall sensurerte data samt diverse parallele påmeldte påmeldte foredrag og postersesjoner.

Norske deltagere var, i tillegg til undertegnede, Magne Thoresen, Solve Sæbø og Jan Terje Kvaløy (Solve og Jan Terje hadde påmeldte foredrag) og Tore Schweder som var diskutant på et invitert sesjon. Været varierte fra solide regnskyl til god norsk sommer og var uansett et kjærkomment avbrekk fra minus 15, ikke minst med (for mitt vedkommende) en tur innom Rio på tilbakereisen.

Bildet (tatt av undertegnede) er fra sambafremvisningen på konferansemiddagen og gjenspeiler bare deler av programmet.

Sven Ove Samuelsen

Nordisk statistikermøte i København 11-14 august 2010-11-29

De fleste av TGs lesere kjenner til møteserien som kalles Nordic Conference on Mathematical Statistics (NORDSTAT) som går hvert annet år og som holdt sitt 23. møte på Voss i juni i år. Hva kanskje ikke så mange kjenner til, men som har lengre tradisjon er en annen møteserie som kalles Nordiske Statistikermøter. Dette er en møteserie som også går på rundgang mellom de nordiske landene og som nå holdt sitt 25. møte i Eigveds Pakhus i København, arrangert av Dansk Statistisk Forening og Danmarks Statistik. Møtene går vanligvis hvert tredje år og var på Island i 2007. Serien Nordiske Statistikermøter er primært en møteserie for slike som befatter seg med offisiell statistikk og har en matematisk sett noe mykere og sosialt sett vesentlig høyere profil enn "the Nordic Conferences". Det var mottagelser hver dag og møtet ble avsluttet med festmiddag i Tivoli. Møtet samlet denne gangen vel 230 deltakere fra alle nordiske land, rundt 60 fra Norge.

Som ofte er på slike møter var det i forkant av møtet et kurs. Denne gangen var Donald Rubin, Harvard University, invitert til å snakke om multipl imputering. Vel 50 deltok, hvorav syv fra Norge. Av de syv kom fem fra SSB og to fra Utdanningsdirektoratet. Ettersom kanskje ikke alle deltakerne var like matematisk-statistisk skolerte tok Rubin en tilpasset tilnærming ved å unngå å være teknisk og fremhevet heller ideene bak metoden. Han presiserte at det var ikke det at MI er så veldig bra, men at svært mange av de andre imputeringsmetodene som er på markedet er så mye dårligere.

Det faglige programmet på møtet var for øvrig delt i fem deler

- 0. Nordbotten and the Archive Statistical Method 1960-2010
 Åpningssesjon
- 1. Utvikling I statistikkene
- 2. Nye datamuligheter
- 3. Statistikkproduksjonen
- 4. Formidling

Sesjon 0 om ble holdt dagen før den offisielle åpningen og parallelt med Rubins kurs. Det var en tributt til ære for professor Svein Nordbotten (informatikk, Universitetet i Bergen) som allerede i 1960 utviklet ideen om å bruke administrative registre som grunnlag for produksjon av statistikk. De ideene han utviklet er nå et viktig grunnlag for statistikkproduksjonen i alle de nordiske landene. Nordbotten, som fyller 82 år 31. desember var selv til stede og holdt et av foredragene.

Et av foredragene i åpningssesjonen var av professor Hans Rosling, universitetet i Uppsala og grunnlegger av gapminder.org som snakket om *How to foster innovation in use of statistics*. Rosling var hos Skavlan i 2009 som "Mannen som gjør fakta morsomt". Det var ett av de mest glitrende foredrag vi har sett. Et tilsvarende foredrag holdt ved en annen anledning kan sees på <http://www.youtube.com/watch?v=hVimVzgtD6w>. Det anbefales! Forøvrig kan programmet for møtet og noen av powerpoint-presentasjonene finnes på <http://www.dst.dk/Sites/Nordic2010.aspx>.

Vi vil nevne at sist gang Norge arrangerte det nordiske møtet var i 1997 på Lillehammer og i 2013 er det igjen vår tur. Det er Norsk Statistisk forening sammen med SSB som har stått som arrangør og skal gjøre det igjen. Overskuddene av de møtene som har vært har gått til NSF og utgjorde et betydelig økonomisk fundament da foreningen ble omorganisert med nye vedtekter i 1985.

Møtedeltakerne

Det 16. Norske Statistikermøtet NSF2011

<http://www.math.ntnu.no/NSF2011/>

Det 16. norske statistikermøtet vil bli arrangert på Røros hotell, Røros, med **forkurs 14. - 15. juni, og konferanse 15. - 17. juni 2011.**

Arrangør er Norsk Statistisk Forening, avdeling Trondheim. Organisasjonskomitéen består av **Jo Eidsvik** og **Mette Langaas** (NTNU).

Programkomitéen er ledet av **Solve Sæbø** (UMB) og øvrige medlemmer er Sigrunn Holbek Sørbye (Univ. Tromsø), Ingunn Fride Tvete (Norsk Regnesentral), og Bård Støve (Norges Handelshøyskole).

Forkurset vil bli holdt av **Håvard Rue** (NTNU), og vil inneholde både teori og hands-on med R (deltakerne har med laptop):

«Integrated Nested Laplace Approximation: theory and applications»

Konferansen vil ha både inviterte og påmeldte foredrag.

Nettside for NSF2011 er opprettet, men vil først på nyåret 2011 ha spennende innhold. Der vil det da bli mulig for deg å sende inn ditt faglige bidrag og melde deg på forkurs og konferanse på NSF2011-nettsiden.

Foto: Sigurd Gartmann
(<http://www.flickr.com/photos/sigurdga/5012471045/>)

Møter under planlegging

The 3rd Nordic-Baltic Biometric Conference (NBBC11)

will take place in Turku, Finland 5-9 June 2011. The Scientific Program Committee (SPC) chaired by Krista Fischer and Local Organizing Committee (LOC) chaired by Jukka Corander have already found a great number of scientific and cultural treats for those who will attend the conference. Details can be found on the conference website

<http://www.nbbc11.utu.fi/>.

There will be a pre-conference course on spatial statistics, key note lectures by Odd O. Aalen (Oslo) and David Balding (London) and special sessions on meta-analysis, models and surveillance of infectious disease, spatial extremes/extremes in weather and climate, bioinformatics and study designs in epidemiology. Topped by a steamboat-trip on Monday and conference dinner at the Turku Castle on Wednesday this is an event you should not miss!

Welcome to NBBC11!

The organizers

Det 16. Norske Statiskermøte 2011.

Møtet vil bli arrangert 14.-15. juni på Rørås Hotell. For mer detaljer, se eget innlegg.

ISEC2012 i Oslo 4. -6. Juli 2012.

Den 3. ISEC (International Statistical Ecology Conference) vil bli arrangert på Sundvollen med CEES (Center for ecological and evolutionary synthesis) som vertsinstitusjon. Programkomiteen ledes av Eric Rexstad som har med seg Steve Buckland, Tore Schweder, Carl Schwartz, Byron Morgan og Torbjørn Ergon. Organisasjonskomiteen ledes av Geir Storvik som har med seg Tore Schweder, Torbjørn Ergon, Trond Reitan og Jayne Lambrou.

ISCB33 i Bergen 19.-23. august 2012.

En lokal organisasjonskomité for 33rd Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics er etablert bestående av Jan Harald Aarseth, Jörg Assmus, Ågot Irgens, Jan Terje Kvaløy, Tore Wentzel-Larsen, Stein Atle Lie og Geir Egil Eide. Ivar Heuch er assosiert medlem. Konferansen vil bli holdt i Griegshallen med mottakelse i Håkonshallen.

En programkomité er også under etablering med Odd Aalen som leder.

Fra redaksjonen: TG tar gjerne imot meddelelser om andre møter som er under planlegging.

SCANDINAVIAN JOURNAL OF STATISTICS

Volume 37 • Number 4 • December 2010

Contents:	Page
The Dantzig Selector in Cox's Proportional Hazards Model <i>Anestis Antoniadis, Piotr Fryzlewicz & Frédérique Letué</i>	531
A Class of Convolution-Based Models for Spatio-Temporal Processes with Non-Separable Covariance Structure <i>Alexandre Rodrigues & Peter J. Diggle</i>	553
Two-Sample Bootstrap Hypothesis Tests for Three-Dimensional Labelled Landmark Data <i>Simon P. Preston & Andrew T. A. Wood</i>	568
Influence Functions for Dimension Reduction Methods: An Example Influence Study of Principal Hessian Direction Analysis <i>Luke A. Prendergast & Jodie A. Smith</i>	588
On the Bumpy Road to the Dominant Mode <i>Hua Zhou & Kenneth L. Lange</i>	612
Flat and Multimodal Likelihoods and Model Lack of Fit in Curved Exponential Families <i>Rolf Sundberg</i>	632
Empirical Likelihood Local Polynomial Regression Analysis of Clustered Data <i>Liugen Xue</i>	644
Optimal Composite Markers for Time-Dependent Receiver Operating Characteristic Curves with Censored Survival Data <i>Hung Hung & Chin-Tsang Chiang</i>	664
Inverse Probability of Censoring Weighted U-statistics for Right-Censored Data with an Application to Testing Hypotheses <i>Somnath Datta, Dipankar Bandyopadhyay & Glen A. Satten</i>	680
Goodness-of-Fit Tests for Bivariate and Multivariate Skew-Normal Distributions <i>Simos G. Meintanis & Zdeněk Hlávka</i>	701

Published on behalf of:
 Danish Society for Theoretical Statistics
 Finnish Statistical Society
 Norwegian Statistical Society
 Swedish Statistical Society

Pusleri nr. 30 (løsning)

Problemstillingen var:

"I en to-barnsfa(u)milie er det minst en gutt. Hva er sannsynligheten for at begge er gutter?"

De fleste er nok allerede kjent med dette problemet, og vet at svaret er: "Det kommer an på!" Dersom konteksten er tilbakeholding av informasjon blir svaret $1/3$, mens dersom den første vi møter er gutt, blir svaret $1/2$. Begge under standard uniformitetsantakelser. Nylig har det dukket opp en variant av denne:

"Jeg har to barn, og en er gutt født på tirsdag. Hva er sannsynligheten for at begge er gutter?"

En første reaksjon er at: "Tirsdag eller ikke kan da ikke ha noe å si!"

Et mulig svar er: "Det har alt å si!"

Enig eller uenig?

Løsning :

Spørsmålsformuleringen samsvarer med tilbakeholding av informasjon. De mulige utfallene er beskrevet i figuren, der hver av de fire boksene svarer til kjønn for første og annet barn, hhv. GG, GJ, JG og JJ. De $2 \times 7 \times 2 \times 7 = 196$ mulige utfallene antas å være like sannsynlige. Vi ser at det er 27 mulige utfall med minst en gutt født på tirsdag (uthevet), hvorav 13 har begge gutter (øverste venstre boks uthevet). Gitt at minst et barn er gutt født på tirsdag, er sannsynligheten for at begge er gutter $13/196:27/196=13/27$.

G/G	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	G/J	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Ma															
Ti															
On															
To															
Fr															
Lø															
Sø															
J/J	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	J/J	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Ma															
Ti															
On															
To															
Fr															
Lø															
Sø															

Mer generelt, dersom tilleggsopplysningen som gis har sannsynlighet p , blir den søkte sannsynlighet lik $(2-p)/(4-p)$. Vi ser at $p=0$ gir $1/2$ og $p=1$ gir $2/3$. Det siste er løsningen på den tradisjonelle varianten av problemet med tilbakeholding av kjønnsinformasjon, og hvor et sikkert ekstrasagn er verdiløst. Det første er grensetilfellet for svært spesifikk ekstra informasjon, eksempelvis "Jeg har to barn, og en er gutt født 13 april" eller enda nærmere grensen: "Jeg har to barn, og en er gutt som heter Magne". Slik sett vil det altså gjøre noe hvis vi bytter ut "13 april" med "29 februar" og "Magne" med "Tjostolf"!

(fortsatt neste side)

I den alternative konteksten at den første vi møter i to-barnsfamilien er gutt, må vi presisere at ekstraopplysningen er gitt som "Jeg har to barn og (minst) en er født på tirsdag" og ikke at den første vi møter er gutt, som på spørsmål om hvilken dag han er født, svarer tirsdag. I vår situasjon kan en utvide utfallsrommet til å registrere hvilket kjønn det påtrufne barn har. Vi får da to tablåer som ovenfor, gjengitt i skjematisk form nedenfor, det venstre for påtruffet gutt, det høyre for påtruffet jente. Antar vi at det er like sannsynlig at det er første som annet barn som påtreffes først, blir sannsynligheten for de ulike utfall gitt ved $1/196$ multiplisert med den angitte faktor i hver av de fire 7×7 cellene i hvert tablå. Nå blir den søkte sannsynlighet etter forkorting i teller og nevner lik $13/(13+7)=13/20$.

G		J	
1	$1/2$	0	$1/2$
$1/2$	0	$1/2$	1

Dersom den gitte tilleggsopplysning har sannsynlighet p , blir den generelle formel $(2-p)/(3-p)$. Her ser vi at $p=0$ gir $2/3$, mens $p=1$ gir $1/2$. Det siste innebærer verdiløs tilleggsopplysning, og samsvarer med opprinnelige varianten av problemet, med den først påtrufne gutt, uten andre opplysninger.

Til slutt: I situasjonen der den første vi møter er gutt, og vi spør om hvilken dag han er født, er åpenbart sannsynligheten for at begge er gutter lik $1/2$ uansett guttens svar.

Kanskje er ikke siste ordet sagt om dette?

Pusleri nr. 31

I en fotballturnering deltar åtte lag, fire av disse er seedet foran de andre fire. Det spilles cup, og første runde (kvartfinalen) er oppsatt slik at hvert seedet lag møter et useedet. Anta at sannsynligheten for at et seedet lag slår et useedet er $p > 1/2$, og at i kamper mellom likt seedede lag har begge sannsynlighet $1/2$ for å vinne.

(a) Hva er sannsynligheten for at

- Et gitt (u)seedet lag når finalen?
- Et gitt (u)seedet lag vinner?
- Et gitt (u)seedet lag når finalen?
- Et (u)seedet lag vinner?

(b) Hva må p være for at sannsynligheten for at seedet lag vinner blir dobbelt så stor som for useedet?

Svar til jostein.lillestol@nhh.no

STATISTISK FORENING I BERGEN

Opprettet 15/12 1983

Det ble avholdt årsmøte i Statistisk forening Bergen torsdag 21. oktober kl 17:00. Det var 12 fremmøtte statistikere. **Stein Håkon Lygre** ga oss en oversikt/introduksjon til emnet Competing risk models. Dette var tema for Stein Håkons prøveforelesning i forbindelse med disputasen 24. september i år.

Etter foredraget ble årsmøtet avholdt og Anne Marie gikk igjennom følgende saksliste:

- 1) Innkalling ble godkjent.
- 2) Marie gikk igjennom årsberetningen for 2009, det ble avholdt ett medlemsmøte.
- 3) Terje orienterte om regnskapet, revisor Bård Støve. Ingen kommentarer til dette.
- 4) Dag orienterte om NORDSTAT konferansen. Har fått positive tilbakemeldinger. Flere sponsorer (NFR, NHH etc), utgifter fordelt på disse, og regnskapet viser et overskudd med sponsormidlene. Overskuddet blir tilbakeført til sponsorene og det må rapporteres til sponsorene hvordan midlene er brukt.
- 5) Valg: Styret tok gjenvalg 2010-2011. I tillegg ble Øystein Håland, PhD student, valgt inn i styret.
- 6) Eventuelt Trygve orienterte: Aktuarforeningen vil bevilge støtte til studenter som vil delta på Aktuarforeningens møte (middag) i Bergen, som fra 2010 vil være en gang i året. Anne Marie undersøker om dette skal styres gjennom BSF da det ikke er noen egen studentforening i Bergen.

Websidene må oppdateres. Astrid følger opp dette.

Anne Marie: Foreningen vurderer å holde et kurs høsten 2011, 1.5 dag. Hun oppfordret alle til å komme med forslag på spennende tema og foredragsholdere.

Bård: Trondheim arrangerer det Norske statistikermøte 14-16 juni 2011. Send inn foredrag/abstracts!

Møtet ble avsluttet med bildeserie fra NORDSTAT (Geir Egil Eide). Det ble servert pizza og drikke.

Det nye styret består av:

Leder: Anne Marie Fenstad (gjenvalg)
 Kasserer: Terje Schaatum (gjenvalg)
 Sekretær: Astrid Lunde (gjenvalg)
 Styremedlem: Ågot Irgens (gjenvalg)
 Styremedlem: Øystein Håland

Temakveld i lokalforeningen av Norsk statistisk forening i Oslo, 9.november, 2010

34 personer hadde denne gangen tatt veien til Gaustadalléen 23B for å delta på høstens temakveld. Møtet ble tradisjonen tro innledet med pizza fra Peppes pizza (som denne gangen leverte et kvarter for seint og har dermed fått sparken som fast leverandør) og forfriskninger.

Tema denne gangen var modellering av lovbruddstilbøyelighet. Torbjørn Skardhamar, Statistisk Sentralbyrå, har skrevet en doktoravhandling om kriminalitet gjennom livsløpet. I dette arbeidet har han blant annet jobbet sammen med Tore og Simen Gan Schweder.

Den første delen av hans avhandling tar for seg teoretiske og statistiske tilnærminger i studier av lovbruddskarrierer. Når man studerer lovbrudd personer begår over år brukes gjerne en Poisson modell med tilfeldige effekter for å korrigere for korrelerte observasjoner som følge av uobserverbar heterogenitet. Man har gjerne tolket en slik diskret fordeling som en typefordeling, og der individene blir klassifisert som ulike "Lovbrytertyper".

Man kan da spørre seg hvilken fordeling det er rimelig at den latente variabelen skal ha, og om andre valg av fordeling en den brukte normalfordelingen endrer den tradisjonelle fortolkningen. Dette leder til en diskusjon om generelle i forhold til typologiske teorier innenfor fagfeltet, der man kan spørre om det trengs ulike teorier for ulike typer lovbytere. Torbjørn viste i sine arbeider problematiske sider ved de etablerte statistiske metodene, og at tolkning av tidligere empiriske funn bør revurderes.

Torbjørn mottok prisen The 2010 ESC Young Criminologist Award, gitt av European Society of Criminology, for sitt doktorgradsarbeid.

Jeg vil benytte anledningen til å takke foredragsholderen for et flott foredrag!

Ingunn Fride Tvette

NYTT FRA TRONDHEIM

Nye PhD studenter (H 2010):

- Petter Arnesen. Veileder: Håkon Tjelmeland
- David Lindberg. Veileder: Henning Omre
- Thiago Guerrera Martins. Veileder: Håvard Rue

Disputaser (H 2010):

- Jon Sætrum. 30 Nov, 2010. Tittel: 'Reduction of Dimensionality in Spatiotemporal Models'. Til å bedømme avhandlingen er oppnevnt: Professor Hans R. Kuensch, Seminar für Statistik, ETH Zentrum, Zürich, Switzerland. PhD Geir Evensen, Statoil Research Centre, Bergen. Førsteamanuensis Ingelin Steinsland, Institutt for matematiske fag, NTNU.
Oppgitt emne: «Scoring rules for evaluating probabilistic forecasts»

Selbu symposium (H 2010):

Det tredje statistikk symposiet i Selbu ble holdt 15-16 oktober, 2010. Totalt 39 ivrige statistikere fra Trondheimsmiljøet deltok sammen med en håndfull inviterte. De inviterte foredragsholdere var:

- Tilmann Gneiting (Heidelberg University),
- Peter Challenor (National Oceanography Centre, UK),
- Mark van de Wiel (VU University, Amsterdam),
- Thore Egeland (Universitetet i Oslo),
- Janine Illian (University of St Andrews, Scotland)

Nytt fra UMB

Biostatistikk ved UMB har laget en "statistical rap" se:

<http://www.youtube.com/watch?v=igRZbl5vPsi> (Bruk høyt lydvolum)

Nye PhD- kandidater

Kristian Hovde Liland forsvarte 22. januar 2010 sin avhandling:

"Multivariate analysis – method development and novel applications in spectrometry."

Emne for forelesning: "PLS in regression and classification: A historical review."

Veiledere: Trygve Almøy og Ulf Indahl

Anne-Grethe Roer mai forsvarte 21. Mai 2010 sin avhandling:

"Application of Bayesian calibration for propagation of uncertainty in dynamic models."

Emne for forelesning "Global sensitivity analysis for complex models."

Veiledere: Trygve Almøy UMB og Trond Rafoss, Bioforsk.

Nye Master-kandidater:

Lars Nuvin: "Estimation of crack growth rate in metal specimens using statistical methods"

Veileder: Trygve Almøy

Nye ansatte:

Thore Egeland er ansatt som professor i statistikk ved UMB fra 1. januar 2011.

NYTT FRA AVDELING C, MATEMATISK INSTITUTT, UiO

Nye PhD-kandidater:

Pål Nicolai Henriksen forsvarte 10. desember 2010 sin avhandling
Computational Methods with Applications in Finance and Insurance
for graden ph.d.

Veiledere: Fred Espen Benth og Frank Proske

Bedømmelseskomite: Bjarne Astrup Jensen, Svein-Arne Persson, Giulia Di Nunno

Nye Master-kandidater:

Sam-Erik Walker: *Probabilistic modelling of air pollution from road traffic*

Veileder: Geir Storvik

Tekniske rapporter:

I. Scheel, P. J. Green, J. C. Rougier: *Applications of the Local critique plot*

Forskningsterminer:

Ingrid Glad og Erik Bølviken har undervisningsfri våren 2011.

Ansettelser:

Magne Aldrin, Norsk Regnesentral er ansatt som professor II fra 1. oktober 2010.

Sluttet:

Anders Skrondal har sluttet som professor II.

Gjester:

Manuel Garcia Magaricos (University of Santiago de Compostela), mai-august

Nytt fra Universitetet i Bergen - Det medisinsk-odontologiske fakultet (MOF):

To biostatistikere i Helse Vest har disputert for Ph.D.-graden ved MOF, hhv.

Roy Miodini Nilsen, som 23.04.2010 forvarte sin avhandling:

"Folate and reproductive health - An epidemiologic study of folic acid supplement use and its relation to birth outcomes in Norwegian pregnant women".

Hovedveileder: S. E. Vollset

Oppponenter: L. J. Vatten, P. Laake, M. Bråtveit

Info: http://www.uib.no/info/dr_grad/2010/Nilsen_RoyMiodini.html

Stein Håkon Låstad Lygre, som 24.09.2010 forsvarte sin avhandling:

"Pain, function and risk of revision after knee arthroplasty"

Hovedveileder: S. E. Vollset

Oppponenter: K. G. Nilsson, S. O. Samuelsen, K.-M. Myhr

Info: http://www.uib.no/info/dr_grad/2010/Lygre_SteinHakonLastad.html

Norsk Statistisk Forening

Kasserer: E-mail: clara-cecilie.gunther@nr.no Tlf: 22 85 25 63 Postgirokonto: 0530 27 73299

Årskontingent Norsk Statistisk Forening 2011

Medlemskontingent i NSF er kr. 200,- pr. år for ordinære medlemmer (mastergradsstudenter får gratis medlemskap). På adresselappen bakpå TG står det anført siste år vi har mottatt kontingent fra deg. Sjekk adresselappen! De som ikke har betalt for tidligere år gjør dette sammen med kontingenten for 2011. Dersom du mener betalingsinformasjonen ikke stemmer, gi beskjed til clara-cecilie.gunther@nr.no.

NB: Dersom din arbeidsgiver betaler kontingenten, sørg for at navnet ditt kommer med på innbetalingen.

Hva gjør vi med pengene?

De største utgiftspostene for NSF er overføringer til lokallagene i Oslo, Bergen og Trondheim, NSF's medlemskap i the European Mathematical Society (EMS) og the International Statistical Institute (ISI), utsending av TG, og utgifter i forbindelse med diverse arrangementer (bla. støtte til studenter ved deltakelse på det norske statistikermøte).

Medlemsregister

For at medlemsregisteret skal være best mulig oppdatert er det viktig at du oppgir evt. ny post/e-postadresse ved å sende meg en e-post. Vi har opprettet en egen mailingliste for NSF's medlemmer, nsf-medlemmer@math.uio.no. Dersom du ikke mottar e-post på denne lista, send meg din oppdaterte e-postadresse.

Betalingsfrist for innbetaling av kontingent er 1. mars 2011. Vennligst oppgi hvem kontingenten gjelder for ved innbetaling.

PÅ FORHÅND TAKK!

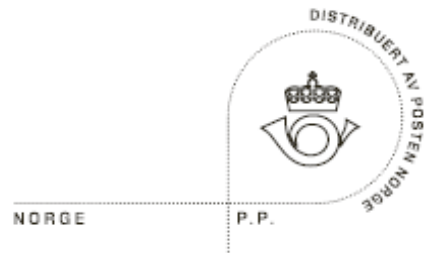
Vennlig hilsen
Clara-Cecilie Günther
Kasserer NSF

Betalingsinformasjon		GIRO		Betalingsfrist	01.03.2011
Kontingent NSF 2011: kr. 200		Underskrift ved girering			
Betalt av		Betalt til	NSF v/ Clara-Cecilie Günther Norsk Regnesentral Postboks 114, Blindern 0314 Oslo		
Belast konto		Kroner		Øre	Til konto
Kundeidentifikasjon (KID)		Kroner		Øre	Til konto
				< >	0530 27 73299
				< >	
				Blankettnummer	

RETUR:

*Norsk Statistisk
Forening
v/Clara-Cecilie Günther
Norsk Regnesentral
Postboks 114, Blindern
0314 Oslo*

B

Redaksjon:
Ingrid K. Glad
Sven O. Samuelsen
Geir Storvik
Innsending av bidrag til
geirs at math.uio.no
innen 15. april 2011